

Een “groene stad” maak je sámen, niet vanaf één tekentafel!

## Functioneel groen om een bouwplan te verbeteren is altijd een beter uitgangspunt dan greenwashing

“Het heeft écht nut om bij bouwprojecten eerder aan tafel te zitten”, trapt Cor van Gelderen af. Hij is plantenkenner, tuinontwerper en tevens lid van samenwerkingsverband voor groene professionals ‘De Bloeimeesters’. “Er worden nog altijd teveel kansen gemist: stedenbouwkundige architecten bedenken ingenieuze dingen, maar hebben eigenlijk geen verstand van planten.”

Tekst Greenpro Online | Beeld Cor van Gelderen

“Dat is geen verwijt, maar een constatering. Want ik heb geen verstand van stedenbouwkundig ontwerp. Zo heeft ieder zijn vak, wat beide even gecompliceerde kennisgebieden zijn. Mijn oproep luidt dan ook: vergeet daarom als opdrachtgever niet om goéd over het groen na te (laten) denken in bouwprojecten.”

Van Gelderen maakt ook deel uit van een groep professionals die zich bezighoudt met dieren-tuinen ontwerpen. “In het team zit iemand die goed is in de looplijnen in een park uitzetten voor het creëren van ruimtelijkheid of juist beslotenheid, iemand die qua aankleding en inrichting plekken kan thematiseren, ik houd me bezig met het kiezen van geschikte beplanting die aansluit bij de omgeving waar de dieren vandaan komen. Wij hebben elk onze eigen expertise en voelen ons niet bedreigd door elkaar. Dus waarom betreft menig bouwproject dan nog steeds een ver-plaswedstrijd, wanneer je elkaar als disciplines ook kunt versterken?”

### Lange termijn

De broodnodige aandacht voor groen bij bouwprojecten houdt meer in dan slechts een ecoloog bij het ontwerp betrekken. “Deze kan een heli-

kopterview geven. Vervolgens zijn een bouwarchitect en tuin-/landschapsarchitect nodig om daar invulling aan te geven. Het métier van een plantenkenner is zo specialistisch omdat er in groenontwerp rekening moet worden gehouden met veranderende omstandigheden door het jaar heen. Een gebouwenontwerper werkt daarentegen direct aan het eindbeeld. Hoogstens zullen er door de tijd heen enkele stenen van dat gebouw afbrokkelen.”

Een tuin-/landschapsontwerper voorkomt dat je vergissingen maakt stelt Van Gelderen. Hij verklaart dat hij en zijn collega-plantenkenners keuzes maken op basis van goede verwerking en onderhoud van groen. Het groen moet een kans van slagen hebben voor de lange termijn. “Helaas zie ik te vaak dat er in bouwprojecten groenkeuzes worden gemaakt omdat de beplanting mooi staat op het plaatje, of een bepaald percentage groen als gevolg van een soort morele verplichting rond biodiversiteit of hittestress.”

Hij geeft een voorbeeld: ‘Ik zie wel eens complexe hangsystemen voor potten en bakken met een watergeefstelsel voor de vorming van groene wanden en gevels. Bij een dergelijke

architectenoplossing wordt feitelijk heel veel toekomstig afval aan de muur geschroefd qua materialen en beplanting die eigenlijk niet in die omstandigheden thuishoort. Een tuinontwerper bedenkt een oplossing die er al wás. Heel simpel: denk aan klimplanten, die vanaf maaiveld hun weg omhoog zoeken en via hun wortels hun vocht uit de bodem kunnen halen.

“Ander voorbeeld: ik kwam een daktuinproject tegen bij een woonflats. Op het dak van de parkeergarage moest een gemeenschappelijke binnentuin komen. De dakbelasting bedroeg 200 kg/m<sup>2</sup>.” Van Gelderen lacht hartelijk. “Het groen was over de hele oppervlakte aan die dakbelasting aangepast en bestond uit kleine beplanting en sedum. Dat geeft natuurlijk niet het gewenste beeld van een echte daktuin. Als de opdrachtgever in de ontwerp-/bouwphase aan een tuin-/landschapsarchitect om advies had gevraagd, had deze ongetwijfeld nagedacht over het gebruik van de kolommen die de dakconstructie dragen. Hierop hadden grote elementen geplant kunnen worden om de sfeer van een parkomgeving te creëren.”

Van Gelderen houdt de esthetiek in het oog, maar is met name een fervent voorstander van functionele groeninzet. “Een glazen kantoorgebouw warmt op. Als architect kun je gaan nadenken over een speciale glassoort waardoor het pand minder opwarmt. Maar je kunt er ook een boom voor zetten. De functie van groen inzetten om een bouwplan te verbeteren is altijd een beter uitgangspunt dan greenwashing.” ■